

Dobrobit klasične glazbe za djecu rane i predškolske dobi

Vidaković, Dorotea

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:302286>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-18**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ**

DOROTEA VIDA KOVIĆ

DIPLOMSKI RAD

**DOBROBIT KLASIČNE GLAZBE ZA
DJECU RANE I PREDŠKOLSKE DOBI**

Zagreb, srpanj 2019.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
(Zagreb)

PREDMET: Metodika glazbene kulture

DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime pristupnika: Dorotea Vidaković

TEMA DIPLOMSKOG RADA: Dobrobit klasične glazbe za djecu rane i predškolske dobi

MENTOR: v. pred., Branka Bubalo-Paliska

Zagreb, srpanj 2019.

SADRŽAJ

Sažetak	1
Summary	2
Uvod.....	3
1. Klasična glazba	4
1.1. Joseph Haydn.....	5
1.2. Wolfgang Amadeus	6
1.3.Ludvig van Beethoven.....	6
2. Glazba i djeca	7
3. Utjecaj klasične glazbe na dijete i njegov razvoj.....	8
4. Mozart efekt.....	9
5. Glazbena terapija (glazboterapija).....	11
5.1. Načela glazbene terapije	12
6. Utjecaj klasične glazbe na osobni razvoj i društvene vještine	14
7. Slušanje glazbe s djecom rane i predškolske dobi	15
7.1. Metodički postupci	16
7.2. Aktivno slušanje glazbe.....	17
7.3. Pasivno slušanje glazbe	18
8. Klasična glazba kao poticaj za likovno stvaralaštvo.....	18
8.1. Slušanje klasične glazbe kao poticaj za likovno stvaralaštvo.....	19
8.1.1. Slušanje klasične glazbe kao poticaj za likovno stvaralaštvo - STARIJA DOBNA SKUPINA	20
8.1.2. Slušanje klasične glazbe kao poticaj za likovno stvaralaštvo - SREDNJA DOBNA SKUPINA	23
8.1.3. Slušanje klasične glazbe kao poticaj za likovno stvaralaštvo - MLADA DOBNA SKUPINA	27
9. Istraživanje	29
9.1. Metodologija, instrument i uzorak	29

9.1.1. Anketni upitnik	29
9.2. Rezultati istraživanja	32
Zaključak	40
LITERATURA	41
PRILOZI	42
Izjava o samostalnoj izradi rada.....	44

Sažetak

Glazba je neizostavan čimbenik prisutan u životu svakog pojedinca, od embrionalne faze, preko ranog djetinjstva pa nadalje kroz cijeli život. Ona je opći, jedinstveni jezik suvremenog svijeta koji dopire do ljudi svih dobi, rasa, vjera, spolova. Bitna je sastavnica odgojnih utjecaja u kontekstu poticanja cjelovitog razvoja djeteta, odnosno poticanja glazbenog doživljavanja, izražavanja i stvaranja putem različitih odgojnih situacija.

Predmet ovog diplomskog rada je potvrđivanje pozitivnih spoznaja o dobrobiti klasične glazbe i njenom pozitivnom utjecaju na razvoj djece u ranoj i predškolskoj dobi, te potvrditi spoznaju da odgojitelji premalo koriste pozitivan utjecaj klasične glazbe kod djece u Republici Hrvatskoj.

Nastojeći što bolje pojasniti utjecaj klasične glazbe na djecu rane i predškolske dobi u ovom radu naglasak je stavljen na pozitivne učinke slušanja klasične glazbe. Djeca bi svakodnevno trebala biti što više izložena slušanju klasične glazbe u kojoj će uživati, a da se pri tome ostvaruju i zadatci razvoja glazbenog sluha, osjećaja za ritam, metar, melodiju.

Roditelji, odgojitelji i učitelji imaju važnu ulogu u podizanju razine glazbenog znanja i utječu na glazbeni ukus pojedinca. Pozitivan utjecaj slušanja klasične glazbe očituje se na kompleksnijem razmišljanju djeteta, razvoju mozga, poticanju pamćenja i koncentracije pa se takvo usmjereno slušno odgojno djelovanje treba što više provoditi u obitelji i u predškolskim i školskim ustanovama. Glazba treba biti značajan dio dječjeg odgoja i obrazovanja, života općenito. U radu se navode i konkretni primjeri iz prakse koji pokazuju pozitivan utjecaj klasične glazbe na dječje likovno izražavanje različitim tehnikama.

Ključne riječi: klasična glazba, djeca, utjecaj, dobrobit

Summary

Music is an indispensable factor present in the life of every individual, from the embryonic phase, through early childhood and beyond throughout life. It is a general, unique language of the modern world that reaches people of all ages, races, religions and genders. It is an essential part of educational influences in the context of promoting full development of the child, that is, encouraging musical experience, expression and creation through various educational situations.

Main goal of this paper is to confirm positive knowledge of the well-being of classical music and its positive impact on the development of children in early and preschool age, and to confirm that the educators do not use enough the positive influence of classical music for children in the Republic of Croatia.

To better clarify the influence of classical music on early and preschool children in this paper, emphasis has been placed on the positive effects of listening to classical music. Children should be more exposed to listening to the classical music in which they will enjoy daily, and also to develop the hearing, feelings, rhythm and melody.

Parents, educators and teachers play an important role in raising the level of music knowledge and affecting the musical tastes of an individual. The positive influence of listening to classical music is reflected in the more complex child thinking, the brain development, the memory stimulation and concentration. Because of that, this activity should be more present at home as well as in preschools and schools. Music should be a significant part of children's upbringing and education, meaning, life in general. In this paper there are also examples from work placement that show the positive influence of classical music on children's art expression by different techniques.

Key words: classical music, children, influence, well-being

Uvod

Danas se u potpunosti ne može objasniti kako i koja vrsta glazbe i s kojim učinkom djeluje na čovjeka, no znamo da ona ima moć. Moć glazbe, pa tako i klasične glazbe, odnosno njenih elemenata - ritma, dinamike, tempa i melodije potiču fizičku, emocionalnu i mentalnu aktivnost čovjeka.

Glazba ima moć uzdići ljude iznad okolnosti u kojima se nalaze i nadahnuti njihova srca. Glazba je umjetnost koja tonovima odražava ljudske misli, osjeća je i doživljava. Glazba djeluje na unapređenje međuljudskih odnosa, povezivanja pojedinaca u grupi te pruža priliku za emocionalno izražavanje. Glazba je čarobni medij koji nas pokreće, očarava, puni energijom i iscjeljuje. Da glazba ima ljekoviti učinak, otkriće je staro koliko i čovjek. Slušanjem glazbe, pjevanjem i sviranjem na različitim instrumentima čovjek obogaćuje svoj emocionalni doživljaj i kognitivne sposobnosti.

Ciljano poticanje svih vrsta glazbenog stvaralaštva, pa tako i slušanja klasične glazbe od najranije dobi, postaje temelj za nastavak edukacije na području glazbe koja će sigurno pridonijeti svestranom i skladnom razvoju. Odgojno-obrazovni sustav treba ponuditi strategije koje će obuhvatiti sve aspekte djetetovih kompetencija, pa tako i glazbenih. Djecu treba voditi kroz osmišljene programe koji će im omogućiti da vide, čuju, razumiju i sudjeluju u kvalitetnim glazbenim sadržajima primjerenim njihovoj dobi.

1. Klasična glazba

“Glazba je otkriće veće od sve mudrosti i filozofije.” - Ludwig van Beethoven

Prema Hrvatskoj enciklopediji Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža, glazba je znanje i vještina, odnosno umjetnost vremenske organizacije zvuka; umjetnost kombiniranja zvukova prema pravilima (koja se mijenjaju prema mjestima i razdobljima), organiziranja trajanja s pomoću zvukovnih elemenata; proizvod te umjetnosti.

Glazba je jedan od rijetkih slavenskih naziva (u drugim se jezicima naziv oslanja na grč. μουσική; lat. musica, arap. mūsīqī i dr.); potječe iz XIX. st. (glas-ba, glas = zvuk) i u hrvatskoj se jezičnoj praksi pretežno upotrebljava kao sinonim s nazivom muzika.

Od antičkog doba do danas glazbena se umjetnost na različite načine znanstveno obrađuje i klasificira prema podrijetlu, namjeni, sadržajnim i formalnim značajkama, izvodilačkom sastavu i drugo.

Najčešća klasifikacija glazbe je prema ritmu, instrumentima te prilikama u kojima se glazba izvodi i sluša (pop glazba, rock glazba, punk glazba, blues glazba, jazz glazba, klasična glazba, house glazba itd.). Od kraja 16.stoljeća u teoriji i praksi teoretičari su počeli razdvajati vokalnu glazbu od instrumentalne glazbe.

Klasična glazba je naziv za vrstu glazbe koja potječe iz razdoblja klasicizma. Termin klasicizam, zajedno sa srodnim “klasika” te izvedenicama “klasičan” i “klasicistički”, primjenjuje se na glazbu u nekoliko značenja. “Klasičnim” glazbenim djelima smatraju se vrhunska ostvarenja pojedinih skladatelja u sklopu različitih stilskih razdoblja.

Zbog svojih umjetničkih dostignuća najznačajniji predstavnici tzv. bečke klasike tijekom 18. i 19. stoljeća bili su Franz Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart i Ludwig van Beethoven koji su ostvarili ravnotežu između dotjeranosti forme i izražajnosti te time postigli ideal klasicističkog izraza.

1.1. Joseph Haydn

(Franz) Joseph Haydn (1732.-1809.) austrijski je skladatelj. U razdoblju od pedesetak stvaralačkih godina prolazio je mijene od galantnog i kasnobaroknoga preko izrazito klasicističkoga stila do predvorja romantizma. Skladbe mu se odlikuju transparentnošću forme, ravnotežom između ozbiljnosti i duhovitosti, a skladateljski je postupak temeljio na tradicionalnoj postavci o raznolikosti unutar jedinstva te razvijao stil otmjene i znalačke jednostavnosti.

Polovica Haydnova stvaralaštva posvećena je vokalnoj glazbi. Značajno mjesto u njegovom stvaralaštvu zauzimala je sakralna glazba, koju je njegovao za cijeloga skladateljskoga vijeka: mise (kratke i svečane), oratoriji i mnoge kraće crkvene skladbe najčešće su bile namijenjene određenim prigodama.

Na području instrumentalne glazbe Haydn je skladao 106 simfonija povijesne i visoke umjetničke vrijednosti, od kojih su mnoge dobile izvanglazbene naslove (npr. br. 100: *Vojnička*, 101: *Sat* itd.). Od mnogobrojnih koncerata za različite instrumente (violinu, violončelo, glazbala s tipkama i sl.) mnogi su izgubljeni. U stvaralaštvu posebno se ističe komorna glazba: 68 gudačkih kvarteta, od kojih su neki nazvani po osobama kojima su posvećeni, 21 gudački trio te niz djela za različite ansamble. Glazbu za glazbala s tipkama Haydn je namijenio čembalu, orguljama i ranom obliku glasovira fortepianu. Značajne godine u Haydnovu životu utjecale su i na neke skladateljske mijene, od naivnih mladenačkih djela preko razdoblja traženja do zreloga klasicizma (Hrvatska enciklopedija Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža).

1.2. Wolfgang Amadeus Mozart

(Johann Chrysostom) Wolfgang Amadeus Mozart (1756.-1791.) austrijski skladatelj, jedan od trojice glavnih predstavnika bečke klasike. Mozartovo skladateljsko djelovanje obuhvaća crkvenu glazbu u skladu sa salzburškom tradicijom (16 misa, rekvijem, misni stavci, druga vokalna i instrumentalna djela), raznovrsnu scensku glazbu (oko 20-ak opera, glazba za igrokaze i dramske kantate, baleti, mnogobrojne pojedinačne arije, dueti, scene i ansambli uz orkestralnu ili glasovirsku pratnju), manje vokalne forme (pjesme, kanoni) i mnogobrojne orkestralne skladbe (41 simfonija, orkestralni stavci i dr.), plesnu glazbu za različite sastave, koncerte i koncertne stavke (27 glasovirskih koncerata, 5 violinskih, 13 koncerata i koncertantnih simfonija za puhačka glazbala), komornu glazbu (pretežito gudačke kvartete i sonate za violinu i instrument s tipkama) te glasovirska djela (sonate, varijacije) itd. Prema izvorima (mnogo podataka potječe iz sačuvane korespondencije) skladao je brzo i lako (Hrvatska enciklopedija Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža).

1.3. Ludvig van Beethoven

Ludvig van Beethoven (1770.- 1827.) njemački je skladatelj čija djela pripadaju samomu vrhu europske umjetničke glazbe koju danas, kao najvišu duhovnu univerzalnu vrijednost, priznaje cijelo čovječanstvo.

Beethovenov privatni život i egzistencijalna stanja znatno su utjecali na njegovo stvaralaštvo. Beethovenov opus označuje znatna raznolikost: oko 200 djela obuhvaćaju simfonije, uvertire i druga orkestralna djela, solističke skladbe, komornu glazbu, skladbe za violinu, čelo i glasovir, skladbe za puhačka glazbala, razna djela za glasovir, mise, operu, balete i scensku glazbu, kantate, pjesme, arije, zborove, kanone i obradbe popularnih pjesama. Vrijednošću se posebno ističu simfonije, glasovirske sonate i gudački kvarteti te u cjelini instrumentalni dio opusa.

Beethovenovih devet simfonija početak su novoga simfonizma. Prve su dvije izrazito klasicističke forme, treća (*Eroica*) i peta (*Sudbinska*) s proturječjima herojstva, četvrta s romantizmom, sedma i osma s humorom, bezbrižnošću i veseljem te deveta s

idealima čovječnosti. Među ostalim Beethovenovim djelima najpoznatije su, popularne i danas često i rado izvođene, violinske sonate op. 24 (*Proljetna*) i op. 47 (*Kreutzerova*), dvije čelo sonate op. 5, br. 1 i 2, pet klavirskih koncerata, jedini violinski koncert op. 61, uvertire *Egmont*, *Coriolan* i *Leonora* br. 3, jedina opera *Fidelio* te *Missa solemnis*. Beethoven je skladao teško, glazbene misli oblikovao dugo, a formu dotjerivao strpljivo i postupno. Rani romantizam isprepliće se s klasicizmom barem u prva 2-3 desetljeća 19. stoljeća tako da je upravo Beethovenu uspjelo održati se i uz znatne napore postići status uvažene i s oprezom prihvaćene umjetničke individue te zbog toga romantizam počinje s jednim od najvećih glazbenih genija (Hrvatska enciklopedija Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža).

2. Glazba i djeca

Glazbena umjetnost obogaćuje emocionalni život djeteta, razvija njegovu maštu, osjetila, mišljenje, pamćenje, govor, razvija osjećaj samopouzdanja, potiskuje stidljivost, stvara smirenost i opuštenost, odnosno utječe na oblikovanje djetetove osobnosti (Habuš Rončević, 2010). Zajedništvo i emocionalnu inteligenciju kod djece poželjno je najviše razvijati glazbom. Promatramo li djecu i njihovu reakciju na glazbu, možemo uočiti izrazitu spontanost u pjevanju, plesanju, sviranju udaraljki, crtanju uz glazbu te igranju slušajući glazbu. Djeca nisu opterećena rade li te stvari dobro ili ne, ona jednostavno uživaju u trenutku. Tako trebaju i odgojitelji postupati s njima u vrtiću. Sve što djeca rade vezano uz glazbu trebaju raditi za svoju dušu (Gospodnetić, 2015).

Tijekom života, dijete doživljava glazbu kroz nekoliko oblika, od pasivnog slušanja uspavanki kao novorođenče, do aktivnog sudjelovanja u pjesmama koje uključuju i svjesnost o vlastitom tijelu.

Glazba osim u emotivnom iskustvu potiče ugodu i u tjelesnom iskustvu. Prve glazbene reakcije djece odnose se na ton, a iz te sklonosti kasnije se razvija govor i pjevanje. Sklonost prema glazbenim sadržajima djeca zadržavaju tijekom čitave

predškolske dobi. Nakon određenog vremena javljaju se prvi pokreti uz slušanje glazbe kao odgovor na melodijske i ritmične elemente.

„Proučavajući glazbene sposobnosti predškolske djece, znanstvenici su uočili da već od najranije dobi djeca pokazuju zanimanje za glazbu. Primijetili su da dijete u dobi od četiri do šest mjeseci na glazbeni podražaj prekida aktivnost koju je do tada obavljalo (pa i sisanje), okreće se prema izvoru zvuka i pokazuje znakove zadovoljstva.“ (Šmit, 2001., str. 48 prema Henri Moog, ekstenzivna studija, 1976., Njemačka).

3. Utjecaj klasične glazbe na dijete i njegov razvoj

Klasična glazba predstavlja iznimno važan čimbenik u cjelovitom razvoju djeteta. Klasična glazba pozitivno utječe na djetetove fizičke i umne sposobnosti te omogućuje razvoj estetskog odnosa prema glazbi i umjetnosti općenito.

Glazbena iskustva započinju u najranijoj dobi, pasivnom glazbenom aktivnošću - slušanjem. Tijekom pasivnog slušanja klasične glazbe djeca su izložena ugodnim podražajima koji potiču razvoj mozga. Kada je dijete aktivni sudionik glazbenih aktivnosti poput sviranja, pjevanja i plesanja, vrlo je vjerojatno da će unaprijediti većinu od sljedećih funkcija:

- komunikacijske vještine (verbalne i neverbalne);
- vizualnu i auditivnu percepciju;
- slušnu diskriminaciju;
- kognitivne procese: pamćenje, mišljenje, opažanje i djelovanje;
- motoričke vještine: grubu i finu motoriku;
- kreativnost i apstraktno mišljenje.

Klasična glazba jedan je od najdjelotvornijih načina za opuštanje te oplemenjuje dječje osjećaje, potiče maštovitost i kreativnost, a također i empatiju te ljubav prema svojoj okolini, životinjama, biljkama.

4. Mozart efekt

U novije vrijeme važnost glazbe sve se više uviđa i sve su učestalija istraživanja njezina djelovanja. No, još uvijek nema dovoljno dubokih i sustavnih saznanja o njejoj čudesnoj moći. Ono što glazbu izdvaja iz drugih umjetnosti jest upravo to – činjenica da djeluje izravno, neposredno. Tehnološki razvoj suvremenog svijeta omogućio je brojna proučavanja i istraživanja ljudskog mozga. Promatranjem reakcija čovjekova mozga na slušanje glazbe ustanovilo se da se glazba čuje u onom dijelu mozga koji je ključan za područje izravne percepcije, doživljaja i osjećaja. Živčani podražaji nastali od zvučnih valova zaobilaze centre u mozgu koji imaju veze s razumom i svjesnim donošenjem odluka i idu izravno na nesvjesni, doživljajni dio.

Danas je široko prihvaćeno vjerovanje da Mozartova glazba pomaže u “zagrijavanju” mozga te potiče određene složene neurološke obrasce koji su temelj viših moždanih aktivnosti.

Prema Campbell (2005) živčani je sustav čovjeka sličan simfonijskom orkestru s različitim ritmovima, instrumentacijama i melodijama. Glazba, pokreti ili predodžbe pomažu usklađivanju „neurološke glazbe“. Na neki zagonetan način glazba, pa tako i Mozartova, prodire u dubinu našeg mozga i tijela te nas potiče na kreativno izražavanje, učenje, iscjeljivanje.

Blagotvorno djelovanje klasične glazbe na ljudsku kreativnost, učenje, zdravlje, iscjeljivanje i izlječenje nailazi u svijetu na sve šire uvažavanje. Mnoga istraživanja diljem svijeta utjecala su na popularizaciju "Mozartovog efekta".

Pretpostavke i neka istraživanja dovela su do zaključka da slušanje Mozartove glazbe unaprjeđuje sposobnost koncentracije i sposobnost intuitivnih zaključaka, sposobnost obavljanja prostornih i vremenskih zadataka, a nakon objave rezultata istraživanja nekoliko je američkih državnih škola uvelo slušanje Mozartovih djela kao pozadinsku glazbu u različitim aktivnostima te tako poboljšalo pozornost i postignuća učenika. Glazba je u mnoge učionice donijela pozitivno i opušteno ozračje te omogućila osjetilno povezivanje koje je nužno za dugoročno pamćenje, pobudila uzbuđenje,

oslobađala stres, pojačala kreativnost, pomogla u razvoju društvenih vještina te ubrzala razvoj perceptivno-motoričkih vještina i psihomotorike (Campbell, 2005).

Iz autobiografije francuskog liječnika Alfred A. Tomatisa saznajemo da je jedno od njegovih važnijih istraživanja bilo ono o ulozi zvuka u *in utero*. U svojim istraživanjima je otkrio da fetus čuje cijeli niz zvukova te da emocionalni naboj majčina glasa djetetu služi kao zvučna pupčana vrpca te prvi izvor poticaja. Isto tako je u nekim svojim istraživanjima ustanovio da ritmovi, melodije i visoke frekvencije Mozartove glazbe stimuliraju i pobuđuju kreativna i motivacijska područja mozga. Zvukovi visokih frekvencija (između 2000 i 8000 Hz) imaju najjače stimulatívno i okrepljujuće djelovanje i u malim dozama mogu aktivirati mozak, pojačati pozornost i napuniti ljudski organizam pozitivnom energijom. Pravilno slušanje omogućuje nam prisutnost u sadašnjem trenutku. Tajna izazivanja „Mozart efekta“ je razvijanje sposobnosti pravilnog slušanja odnosno sposobnosti filtriranja, selektivnog usredotočenja i reakcija na zvuk. Takvo pravilno slušanje Mozartove glazbe pomaže nam u intuitivnom razmišljanju, omogućuje jasnije izražavanje i pobuđuje kreativna područja mozga (Campbell, 2005).

Međutim neka istraživanja pokazuju da ipak to i nije tako, odnosno nije znanstveno potvrđeno. Istraživanje Sveučilišta u Beču pokazuju da ne postoji nikakva povezanost između slušanja Mozartove glazbe i povećanja kreativnosti, pozornosti, odnosno da slušanje bilo koje druge glazbe može imati isto tako pozitivan učinak samo ako u njoj uživamo. Djeca trebaju biti izložena bogatoj raznovrsnosti ljudske umjetnosti i kulture i zato slušanje glazbe sigurno neće štetno djelovati na njih ako ju oni odabiru prema vlastitim sklonostima.

5. Glazbena terapija (glazboterapija)

“Snaga glazbe je tolika da onaj koji tu umjetnost zna pravilno primijeniti, sigurno postiže ravnotežu duše i tijela.” (Galen 129. – 200.)

Koliko glazba zaista može pomoći čovjeku da poboljša svoje psihičko ili fizičko zdravlje teško je odrediti i u tom pogledu se još i danas ne mogu dati točni i precizni odgovori. Iako glazba u sebi sadrži energiju pokreta danas se više ne govori o nadnaravnoj moći glazbe nego se vjeruje da glazba snažno može djelovati na čovjeka pa se ona kao takva koristi u medicinske odnosno terapijske svrhe.

Glazboterapija je u početku bila namijenjena samo odraslim osobama, a kasnije se počela koristiti u radu s djecom i to prvenstveno s djecom s posebnim potrebama.

Glazbeni terapeuti, liječnici, psiholozi i drugi stručnjaci danas nemaju jedinstvenu definiciju za glazbenu terapiju. Većina stručnjaka uglavnom smatra da se u glazboterapiji ne uči o glazbi nego se kontrolirano i stručno koristi glazba u edukaciji i rehabilitaciji osoba koje imaju određene teškoće u razvoju s ciljem održavanja i poboljšanja duševnog i tjelesnog zdravlja.

Breitenfeld (2008) navodi kako cilj današnje glazbene terapije nije u ostvarenju umjetničkog, već u preventivskoj, rehabilitativskoj i terapijskoj funkciji i zato je jedna od podjela područja glazbene terapije na ove discipline:

- glazbena terapija u rehabilitaciji
- glazbena terapija u psihoterapiji
- glazbena terapija u prevenciji

5.1. Načela glazbene terapije

„Svako je dijete umjetnik.“ - M. Montessori (1870.-1952.)

Rezultati brojnih znanstvenih istraživanja kao i neka osnovna načela pedagogije Marije Montessori rezultirala su stvaranjem osam osnovnih načela koja predstavljaju temelje individualne i grupne glazbene terapije.

1. Načelo slušanja

Zvuk je osnovno sredstvo glazbene terapije pomoću kojega dijete uči opažati i razlikovati. Kratkotrajno pamćenje, vidno i slušno praćenje i razlikovanje su osnova za razumijevanje slušanja, odnosno primanja i obrade informacija (glazba i njezini elementi) preko slušnog sustava. Da bi dijete naučilo slušati svakodnevno trebamo provoditi glazbenu terapiju, odnosno slušati kratke glazbene motive.

2. Načelo promatranja

Dijete se neprestano mijenja i time ukazuje na svoje potrebe. Sustavnim promatranjem i izravnim ispitivanjem djetetova ponašanja, govora i razumijevanja dobivamo uvid u plan izrade terapijskog programa.

3. Načelo upijajućeg uma

Dijete prva iskustva stječe na osjetilnim područjima. Oblikovanje osobnosti nastaje u samom djetetu. Ono u sebi razvija duboku i intenzivnu potrebu za bogatim osjetilnim utiscima (vidnim, slušnim, okusnim, mirisnim) koje postupno preuzima iz svoje okoline te tako prima utiske s područja kulture, glazbe, likovnih umjetnosti i tehnike.

4. Načelo kretanja

Glazba i njeni elementi mogu biti snažan poticaj na stjecanju iskustva na područjima motorike i ponašanja. Kratki motivi koji se razlikuju u dinamici i tempu nesvjesno će potaknuti dijete na kretanje (puzanje, hodanje, stupanje, trčanje).

5. Načelo elemenata glazbe

Obilježja ovog načela su učenje razlikovanjem i oponašanjem s ciljem poboljšanja razvoja senzoričke integracije. Da bi dijete moglo usvojiti apstraktne pojmove kao što su dinamika i tempo potrebno je kratkoročno pamćenje, vidno, slušno i motoričko praćenje i razlikovanje, sposobnost ritmičkog podražavanja odnosno njihovo uvježbavanje. Dijete oponašanjem (pljeskanjem, igrama kretanja) pokušava slijediti dinamiku (tiho/glasno) i tempo (brzo/polako) te tako razvijati odgovarajuće osjetilno i motoričko funkcioniranje.

6. Načelo potpunosti

Od najranije životne dobi djecu treba uključivati u razne glazbene aktivnosti. Sviranje različitih vrsta glazbala često se koristi kao pomoć za povećanje pokretljivosti i usklađenosti pokreta (razvoj fine motorike). Pokreti i kretanje omogućavaju svakodnevnu komunikaciju.

7. Načelo četiri stupnja

Stupnjevanje ciljeva glazbene terapije:

1. imenovanje instrumenta kojim se svira, odnosno proizvodi zvuk
2. prepoznavanje zvuka glazbala sluhom
3. imenovanje glazbenog pojma
4. samostalno ili potpomognuto sviranje, kretanje, pljeskanje

8. Načelo glazbeno-scenskog izraza

Svakom djetetu treba pružiti mogućnost kreativnog izražavanja (izrada glazbala, kostima, plesovi, pjevanje pjesmica uz pokret, sviranje, slušanje kao poticaj) prema vlastitim sposobnostima i interesima.

Glazboterapiju treba temeljiti na iskustvenom doživljaju i teoriji da svaka osoba ima svoj glazbeni identitet koji određuje i preferenciju glazbe, a stvara se još u prenatalnom periodu. Nakon rođenja na glazbeni identitet utječe obrazovanje, svakodnevno ozračje i kultura života. Glazbeni identitet određuje našu individualnu reakciju na glazbu i zato ne može niti postojati jedinstvena terapijska glazba nego se izbor glazbe odabire ovisno o terapijskim ciljevima za svakog pojedinca ili grupu posebno.

6. Utjecaj klasične glazbe na osobni razvoj i društvene vještine

"Mi ne odgajamo djecu za glazbu, već pomoću glazbe." C. Orff (1895.-1982.)

U Hrvatskoj enciklopediji Leksikografskog zavoda Miroslava Krleže glazba se opisuje kao znanje i vještina, odnosno umjetnost vremenske organizacije zvuka; umjetnost kombiniranja zvukova prema pravilima (koja se mijenjaju prema mjestima i razdobljima).

Teško je predvidjeti individualne doživljaje čovjeka na glazbu, ali ona izaziva definitivno efekte opuštanja, poticanja i usklađivanja koji se koriste u glazboterapiji.

Čovjek doživljava glazbu na tri razine:

1. motorički doživljaj - slušatelj se bez svjesnog sudjelovanja predaje melodiji i ritmu, te automatski reagira motorički mišićnom masom

2. meditativni doživljaj - stimulacija određenih dijelova mozga koji potiču namjerne stvaralačke aktivnosti

3. svjesni doživljaj - racionalno doživljavanje glazbe i aktivno sudjelovanje (pjevanje i sviranje) kao načina međuljudske komunikacije.

Glazba je postala sastavni dio svakodnevnog života pa bi zbog njezine dobrobiti za pojedinca i njegovoga funkcioniranja u društvu kvalitetno glazbeno obrazovanje trebalo biti dostupno svima.

Utjecaj glazbe i glazbenoga obrazovanja na razvoj čovjeka može se promatrati iz perspektiva utjecaja slušanja glazbe i utjecaja glazbenog obrazovanja.

Slušanje glazbe kod pojedinca ne iziskuje veliku aktivnost (pasivno slušanje, za razliku od aktivnoga ili analitičkoga slušanja glazbe ne podrazumijeva određeno glazbeno obrazovanje), dok glazbeno obrazovanje obuhvaća uključenost brojnih kognitivnih, motoričkih, socijalnih, emocionalnih i osobnih potencijala te obvezan kontinuitet takvih aktivnosti.

Pozitivan učinak muziciranja očituje se na osobnom i društvenom razvoju djece. Djeca koja su izložena raznim glazbenim aktivnostima pokazuju veće samopouzdanje, uživaju u svim vrstama glazbenih aktivnosti, društveno su prilagodljiviji, samouvjereniji i imaju pozitivnije stavove, kritički razmišljaju i kreativnija su.

7. Slušanje glazbe s djecom rane i predškolske dobi

Za slušanje klasične glazbe nije potrebno nikakvo glazbeno obrazovanje. Odgojna vrijednost slušanja glazbe neprocjenjiva je u svakodnevnom ili povremenom kontaktu djece s klasičnom glazbom bilo pasivnim ili aktivnim sudionicima.

Slušanjem glazbe dijete otkriva poseban svijet glazbenih tonova koji pobuđuju različite osjećaje, razvijamo dječju slušnu pozornost i sposobnost primanja glazbe te tako utječemo na emocionalni razvoj djece, na razvoj glazbenih sposobnosti i pridonosimo sveukupnom razvoju djeteta u cjelini. Slušanjem pravilno izabranih instrumentalnih ili vokalno-instrumentalnih klasičnih skladbi stvaramo i razvijamo u djetetu potrebu i naviku slušanja glazbe.

Kako bi djeca mogla koncentrirano i aktivno slušati neku skladbu, ona ne smije vremenski trajati dugo. Obično odabiremo slušanje minijatura (najčešće do tri minute). Aktivnost traje dok traje pažnja djece, ali dakako da je glavni cilj produžiti pažnju djece da bi što dulje bila okružena glazbom (Gospodnetić, 2015).

7.1. Metodički postupci

Prema Gospodnetić (2015) pod metodičkim postupkom podrazumijevamo način na koji odgojitelj ponavlja pjesmu, brojalicu ili slušanje glazbe u sklopu aktivnosti od početka do kraja.

U glazbenoj kulturi razlika između aktivnosti i metodičkog postupka je u tome što je metodički postupak dio aktivnosti. Metodički postupak započinje kad počinje pjevanje pjesme, govorenje brojalice ili slušanje glazbe. Aktivnost je najbolje odmah započeti pokretom, sviranjem na udaraljka ili uz aplikacije, obrađujući odabrani sadržaj (pjesmu, brojalicu ili slušanje glazbe), odnosno početi metodički postupati izabranim načinom rada. Odgojitelj treba neprestano tražiti takav metodički postupak koji će produžiti dječju pažnju.

Osnovni načini rada koje odgojitelji svakodnevno koriste u glazbenim aktivnostima pa tako i u aktivnostima slušanja glazbe su: pokret, aplikacije, udaraljke i dramatizacija. Kod slušanja instrumentalne glazbe također se može provesti dramatizacija, osobito ako skladba ima više tema (različitih glazbenih misli). U tom slučaju odgojitelj daje znak djeci koja glume određenu ulogu, kojim redom dolaze plesati ili kada trebaju pokretati aplikacije. Inače, aplikacije se podijele djeci kod drugog ili trećeg slušanja. Znakovi se daju bez riječi, kako se ne bi ometalo slušanje (Gospodnetić, 2015).

Jedan od ciljeva slušanja instrumentalne klasične glazbe je razvijanje pozitivnog stava prema takvoj glazbi, a to se postiže upoznavanjem određene instrumentalne skladbe. Važan je prvi susret djece s nekom skladbom (kompozicijom). Učestalim slušanjem glazbenih djela kroz igru, priču ili scensku igru djeca dobivaju nova znanja o skladbi, skladatelju, instrumentima koje izvode skladbu te ugođaju. Djeca ne miruju dok slušaju glazbu. Pokret je pokazatelj prihvaćanja glazbe (pljeskanje, lupkanje nogom, ljuljanje tijela, trčanje, skakanje) i odraz glazbenih osjećaja.

7.2. Aktivno slušanje glazbe

Aktivno slušanje glazbe je glazbeno-intelektualna sposobnost koja se stječe glazbenim odgojem i uključuje usmjereno slušanje, a skladba se doživljava u cjelini kroz emociju i intelekt.

Za aktivno slušanje kraćih kompozicija kod djece starijih dobnih skupina prvo treba pobuditi interes, zatim pobuditi maštu i aktivirati intelekt. Samo takvo slušanje stvara potpuni doživljaj glazbe. Pri aktivnom slušanju glazbe najčešće se javlja kod djece plesna improvizacija koja razvija maštu i stvaralaštvo kroz pokret. Glazba i pokret neophodni su za cjelovit razvoj djeteta. Glazbeni pokret je odraz glazbenog osjećaja: ritmičkog i estetskog. Kod aktivnog slušanja s djecom trebamo izbjegavati analitički pristup glazbi. Upute koje im dajemo su ohrabrujuće i poticajne. Njima potičemo djecu da se opuste i oslobode te da nesmetano plešu, slikaju, crtaju, kreću se i mašu rukama ako to žele. Djeci treba dopustiti da se potpuno sjedine s glazbom.

Važno je napomenuti da se glazba ne smije prekidati, osim ako se baš mora, ali i u tom se slučaju treba prethodno postepeno stišati. Optimalna glasnoća je ona koju nije potrebno tijekom sviranja skladbe stišavati ili pojačavati na pojedinim dijelovima, no to se kod klasične glazbe ipak nekad mora učiniti zbog velikih razlika u dinamici (Gospodnetić, 2015).

7.3. Pasivno slušanje glazbe

Pasivno slušanje glazbe podrazumijeva nesvjesno i neaktivno slušanje glazbe; slušanje glazbe bez svjesno upravljane pažnje. U takvom slušanju glazba je kao podloga za razne druge aktivnosti djece te prikriivanje drugih zvukova iz okoline, ublažavanje stresa i napetosti. Prilikom odabira glazbe, važno je pripaziti na aktivnost koja se želi provoditi. Pasivno slušanje glazbe bit će uglavnom prisutno u mlađim dobnim skupinama i ono nije ništa manje važno od aktivnog slušanja pa odgojitelj mora pažljivo odabrati glazbu koju će ponuditi djeci jer pasivnim slušanjem odgajamo ukus djece, a glazbeni umjetnički ukus može se razvijati jedino slušanjem kvalitetne glazbe (Rojko, 1996, prema Gospodnetić, 2015).

8. Klasična glazba kao poticaj za likovno stvaralaštvo

Glazbeni razvoj djeteta dio je njegova općeg razvoja, a rana i predškolska dob optimalno je vrijeme za razvoj djetetovih glazbenih sposobnosti.

Svakodnevno provođenje različitih glazbenih aktivnosti (pjevanje, slušanje glazbe, glazbene igre uz pokrete i muziku) omogućit će ostvarivanje odgajanja glazbom te uživanje u ljepoti glazbene umjetnosti koja bi trebala biti sastavni dio svakodnevnog rada odgojitelja s djecom.

Glazba je samo jedna od komponenata estetskog odgoja čiji je cilj da kod djece pobuđuje i razvija osjećaj i smisao za lijepo u glazbi, da dijete osposobi za zapažanje estetskih svojstva glazbe te da glazba postane djetetu jedan od izvora njegovih estetskih doživljaja i poticaja za razvoj stvaralačkih snaga.

Od svih umjetnosti glazba je djeci jasličke i vrtićke dobi najdostupnija i kao takva izvrstan poticaj za likovno izražavanje u svim dobnim skupinama. Tijekom svakodnevnog boravka u vrtiću, djeci treba pružiti mogućnost slušanja klasične glazbe, odnosno poticati ih glazbom na brojne likovne aktivnosti (crtanje, slikanje ili modeliranje).

Djeca se vole likovno izražavati kako bi zadovoljila svoju potrebu za izražavanjem. Dijete se likovno izražava kako bi pokazalo što ga interesira i pobuđuje u njemu različite osjećaje, oduševljava ga materijal s kojim radi te sam proces rada. Važni su doživljaji i izražavanje doživljenog. Djeci treba omogućiti da se slobodno verbalno izraze o svojoj likovnoj aktivnosti. Likovna djela koja nastaju neometano iskrena su i spontana, daju djetetov stav prema onome što dijete izražava.

8.1. Slušanje klasične glazbe kao poticaj za likovno stvaralaštvo

Cilj provedenih aktivnosti slušanja klasične glazbe kao poticaja za likovno stvaralaštvo bio je slušanjem klasične glazbe potaknuti kreativnost spontane aktivnosti likovnog izražavanja različitim likovnim tehnikama. Zadatak odgojitelja za vrijeme provođenja aktivnosti je da stvori ugodno okruženje u kojem će se dijete s lakoćom moći osloboditi, ugodno osjećati i prepustiti likovnom izričaju uz tonove klasične glazbe. Takav stvaralački rad za djecu mora predstavljati radost jer djelujemo na njihove emocije te ih moramo pustiti da se slobodno izraze ne sugerirajući im likovna rješenja. Na kraju svako dijete kroz razgovor može reći nešto o svojim emocijama i načinu likovnog izraza što je probudila određena skladba kao poticaj za stvaralaštvo.

8.1.1. Slušanje klasične glazbe kao poticaj za likovno stvaralaštvo - STARIJA DOBNA SKUPINA

Rana faza dječjeg, odnosno intelektualnog realizma (prema Linquetovom modelu periodizacije dječjeg likovnog izražavanja).

SLIKA 1

Slušanje: Wolfgang Amadeus Mozart – Alla turca

Autor slike: djevojčica A.L. (6 god.); tehnika: vodena boja

Opis slike: „Konj koji trči. Baš je brza pjesma i tako konj trči.“

SLIKA 2

Slušanje: Ludwig Van Beethoven - Za Elizu

Autor slike: djevojčica M.T. (5,5 god.); tehnika: pastela

Opis slike: „Curica koja sluša pjesmu.“

„Vidiš ovu curicu, ona čuje pjesmu pa sam zato nacrtala note.“

SLIKA 3

Slušanje: Ludwig Van Beethoven - Za Elizu

Autor slike: djevojčica K.B. (5,5 god.); tehnika: vodena boja

Opis slike: „Cvijeće je na livadi,. I proljeće. Cvjetna livada u proljeće. Nema bubica još.“

8.1.2. Slušanje klasične glazbe kao poticaj za likovno stvaralaštvo - SREDNJA DOBNA SKUPINA

Doživljaj glazbenih kompozicija izražen bojom.

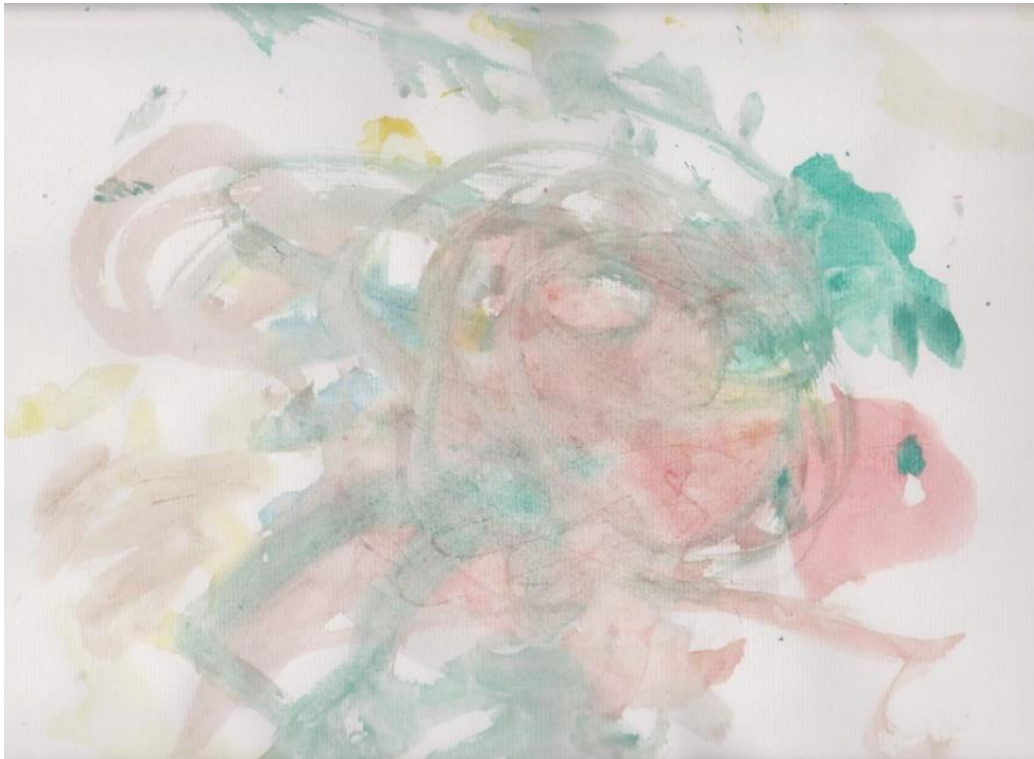
Faza šaranja, kao početno likovno izražavanje (prema Linquetovom modelu periodizacije dječjeg likovnog izražavanja).

SLIKA 4

Slušanje: Wolfgang Amadeus Mozart – Alla turca

Autor slike: djevojčica A.L. (4,5 god.); tehnika: vodena boja

SLIKA 5

Slušanje: Ludwig Van Beethoven - Za Elizu

Autor slike: dječak A.L. (4,5 god.); tehnika: vodena boja

SLIKA 6

Slušanje: Ludwig Van Beethoven - Za Elizu

Autor slike: djevojčica L.K. (4 god.); tehnika: vodena boja

SLIKA 7

Slušanje: Wolfgang Amadeus Mozart – Alla turca

Autor slike: djevojčica M.V.(4,5 god.); tehnika: vodena boja

8.1.3. Slušanje klasične glazbe kao poticaj za likovno stvaralaštvo - MLADA DOBNA SKUPINA

Faza šaranja, kao početno likovno izražavanje (prema Linquetovom modelu periodizacije dječjeg likovnog izražavanja).

SLIKA 8

Slušanje: Ludwig Van Beethoven - Za Elizu

Autor slike: dječak P.K. (3,5 god.); tehnika: tempera

SLIKA 9

Slušanje: Wolfgang Amadeus Mozart – Alla turca

Autor slike: dječak D.K. (3 god.); tehnika: tempera

9. Istraživanje

9.1. Metodologija, instrument i uzorak

U ovom istraživanju cilj je bio ispitati stvarnu integriranost slušanja klasične glazbe u odgojno obrazovnim skupinama, odnosno koliko su odgojitelji skloni koristiti klasičnu glazbu u svome radu. Ispitivanje sam provela među odgajateljima kako bi dobila odgovor na glavno pitanje „Kolika je učestalost i dobrobit slušanja klasične glazbe?“.

Korišteni instrument bila je anketa (u elektroničkom obliku).

Anketni upitnik se sastojao od 15 pitanja.

Upitnik je bio anonim i dobrovoljan te je u njemu sudjelovalo 120 ispitanika (odgojitelja). Za njegovo je ispunjavanje bilo potrebno 5-10 minuta.

9.1.1. Anketni upitnik

Dobrobit klasične glazbe za djecu rane i predškolske dobi

UPITNIK

Spol *

- muško
- žensko

Dob *

- do 25 godina
- od 26 do 35 godina
- od 36 do 45 godina
- od 46 do 55 godina
- iznad 55 godina

Status obrazovanja *

- srednja stručna sprema
- preddiplomski studij (stručni dvogodišnji ili trogodišnji sveučilišni studij)
- diplomski studij (četverogodišnji ili petogodišnji sveučilišni studij)
- poslijediplomski sveučilišni studij

Godine radnoga staža u ustanovi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja *

- do 5 godina
- od 6 do 10 godina
- od 11 do 20 godina
- od 21 do 30 godina
- iznad 30 godina

Ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u kojoj radite nalazi se u naselju

koje je: *

- urbano (grad)
- ruralno (selo)

Dobna skupina djece u kojoj trenutno radite *

- mlađa jaslíčka skupina (od 1 do 2 godine)
- starija jaslíčka skupina (od 2 do 3 godine)
- mješovita jaslíčka skupina (od 1 do 3 godine)
- mlađa vrtíčka skupina (od 3 do 4 godine)
- srednja vrtíčka skupina (od 4 do 5 godina)
- starija vrtíčka skupina (od 5 do 6 godina)
- mješovita vrtíčka skupina (od 3 do 6 godina)

Učestalost slušanja klasične glazbe u skupini *

- svakodnevno
- jednom tjedno
- jednom mjesečno
- nekoliko puta godišnje
- nikada

Klasičnu glazbu koristim kao poticaj za likovno izražavanje *

- svakodnevno
- jednom tjedno
- jednom mjesečno
- nekoliko puta godišnje
- nikada

Klasičnu glazbu koristim za tjelesno vježbanje *

- svakodnevno
- jednom tjedno
- jednom mjesečno
- nekoliko puta godišnje
- nikada

Klasičnu glazbu koristim kao podlogu za igre scenskom lutkom *

- svakodnevno
- jednom tjedno
- jednom mjesečno
- nekoliko puta godišnje
- nikada

Djeca slušaju klasičnu glazbu za vrijeme popodnevnog odmora *

- svakodnevno
- jednom tjedno
- jednom mjesečno
- nekoliko puta godišnje
- nikada

Prije slušanja djeci najavljujem zadatak slušanja *

- uvijek
- često
- ponekad
- rijetko
- nikad

Klasična glazba pomaže u razvoju govora i komunikacijskih vještina kod djece *

- u potpunosti se slažem
- slažem se
- niti se slažem, niti ne slažem
- ne slažem se
- u potpunosti se ne slažem

Klasična glazba smanjuje tjeskobu, opušta i izaziva osjećaj ugođe kod djece *

- u potpunosti se slažem
- slažem se
- niti se slažem, niti ne slažem
- ne slažem se
- u potpunosti se ne slažem

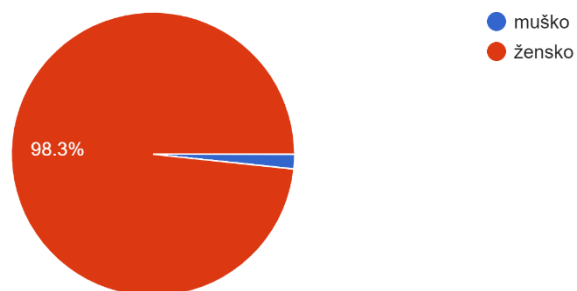
Klasična glazba ima terapeutsku moć *

- u potpunosti se slažem
- slažem se
- niti se slažem, niti ne slažem
- ne slažem se
- u potpunosti se ne slažem

9.2. Rezultati istraživanja

Spol

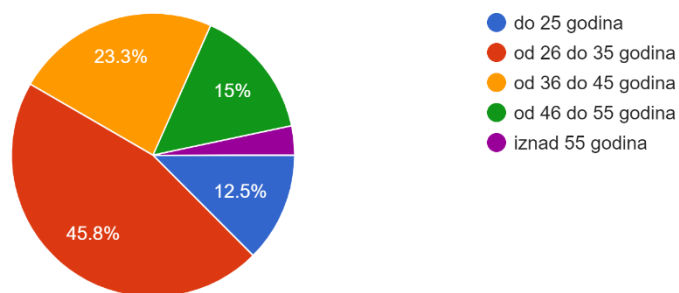
120 responses

GRAFIKON 1 – PRIKAZ ISPITANIKA PREMA SPOLU

Dob

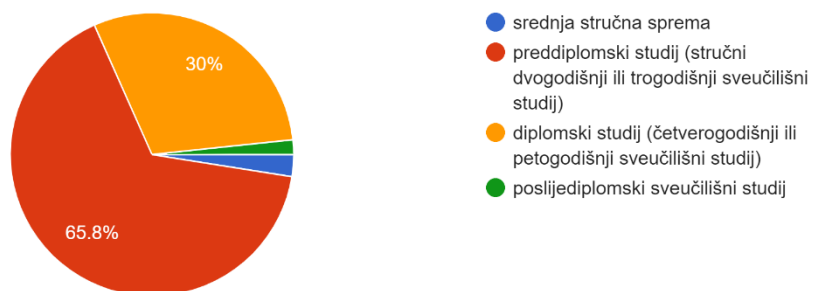
120 responses

GRAFIKON 2 – PRIKAZ ISPITANIKA PREMA DOBI

Status obrazovanja

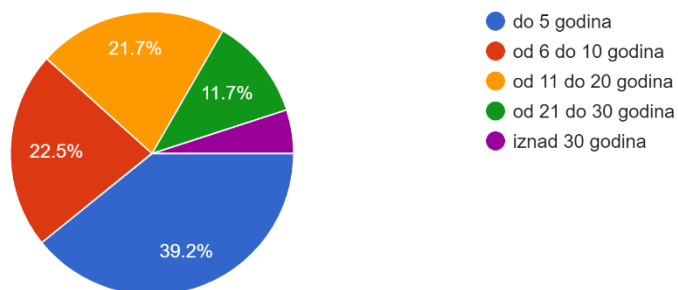
120 responses

GRAFIKON 3 – PRIKAZ ISPITANIKA PREMA STATUSU OBRAZOVANJA

Godine radnoga staža u ustanovi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

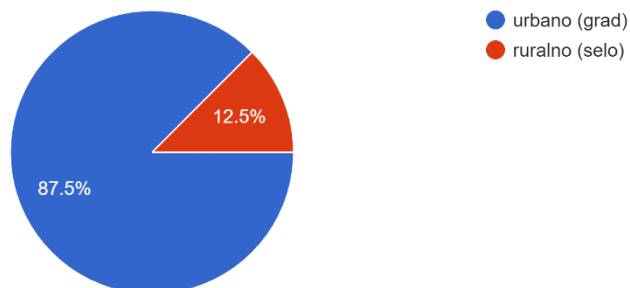
120 responses

GRAFIKON 4 – PRIKAZ ISPITANIKA U ODNOSU NA GODINE RADNOG STAŽA

Ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u kojoj radite nalazi se u naselju koje je:

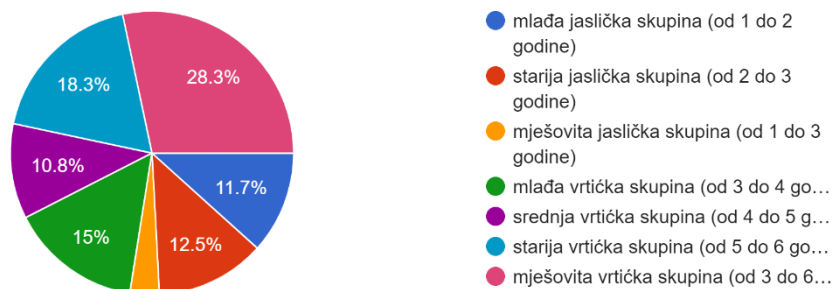
120 responses

GRAFIKON 5 – ODNOS ISPITANIKA IZ URBANIH I RURALNIH SREDINA

Dobna skupina djece u kojoj trenutno radite

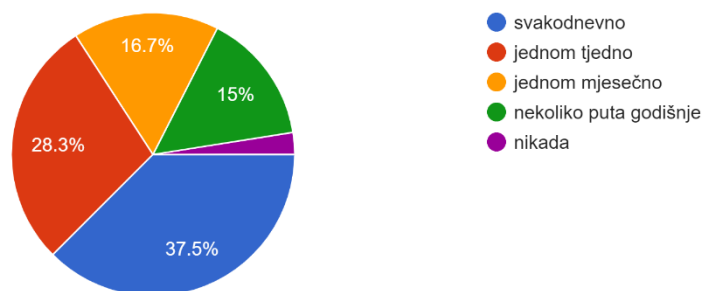
120 responses

GRAFIKON 6 – PRIKAZ ISPITANIKA U ODNOSU DOBNE SKUPINE DJECE

Učestalost slušanja klasične glazbe u skupini

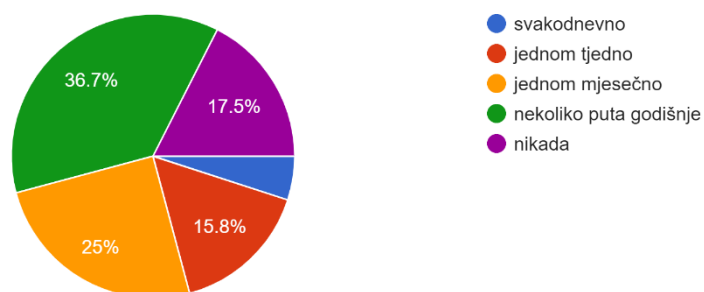
120 responses

GRAFIKON 7 – PRIKAZ UČESTALOSTI SLUŠANJA KLASIČNE GLAZBE

Klasičnu glazbu koristim kao poticaj za likovno izražavanje

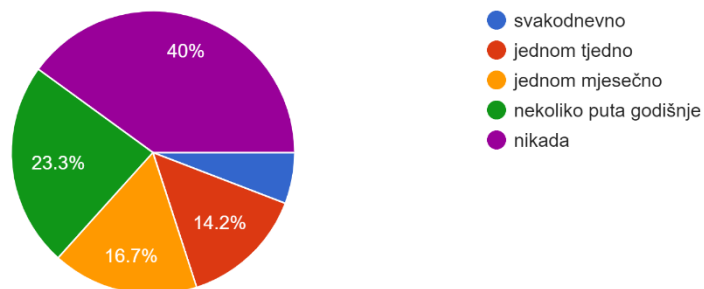
120 responses

GRAFIKON 8 – PRIKAZ UČESTALOSTI KORIŠTENJA KLASIČNE GLAZBE KAO POTICAJA ZA LIKOVNO IZRAŽAVANJE

Klasičnu glazbu koristim za tjelesno vježbanje

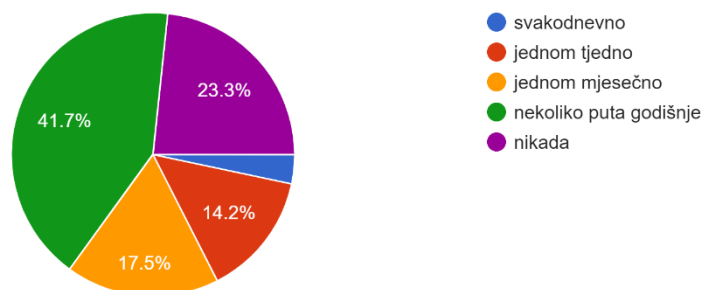
120 responses

GRAFIKON 9 – PRIKAZ UČESTALOSTI KORIŠTENJA KLASIČNE GLAZBE KAO POTICAJA ZA TJELESNO VJEŽBANJE

Klasičnu glazbu koristim kao podlogu za igre scenskom lutkom

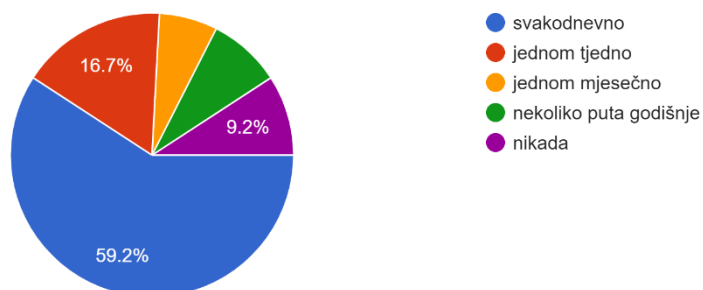
120 responses

GRAFIKON 10 – PRIKAZ UČESTALOSTI KORIŠTENJA KLASIČNE GLAZBE KAO POTICAJA ZA IGRU SCENSKOM LUTKOM

Djeca slušaju klasičnu glazbu za vrijeme popodnevnog odmora

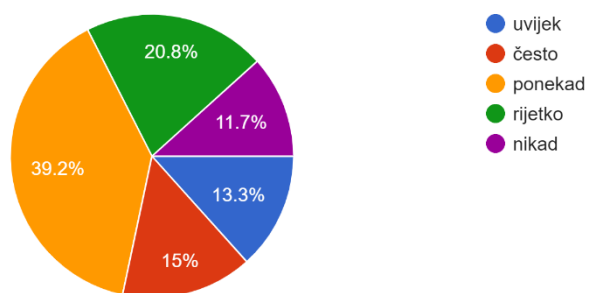
120 responses

GRAFIKON 11 – PRIKAZ UČESTALOSTI KORIŠTENJA KLASIČNE GLAZBE ZA VRIJEME POPODNEVNOG ODMORA

Prije slušanja djeci najavljujem zadatak slušanja

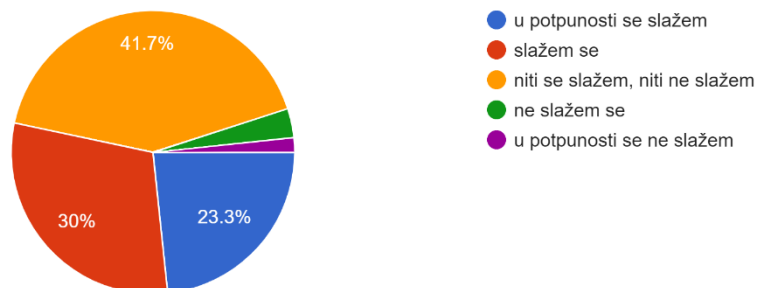
120 responses

GRAFIKON 12 – PRIKAZ UČESTALOSTI NAJAVLJIVANJA ZADATKA SLUŠANJA KLASIČNE GLAZBE

Klasična glazba pomaže u razvoju govora i komunikacijskih vještina kod djece

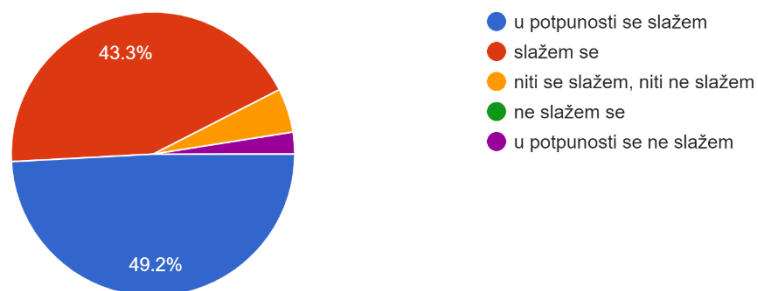
120 responses

GRAFIKON 13 – PRIKAZ SLAGANJA ODNOSNO NESLAGANJA ISPITNIKA S TVRDNJOM „KLASIČNA GLAZBA POMAŽE U RAZVOJU GOVORA I KOMUNIKACIJSKIH VJEŠTINA KOD DJECE“

Klasična glazba smanjuje tjeskobu, opušta i izaziva osjećaj ugodne kod djece

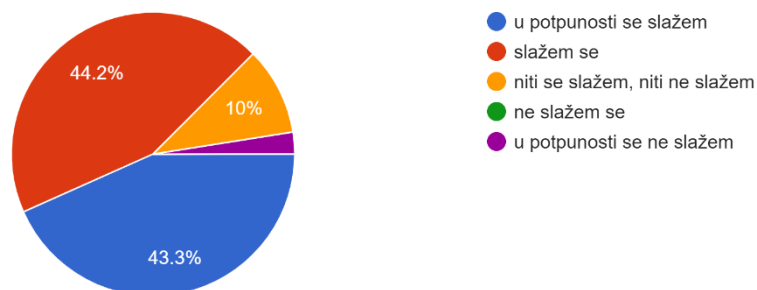
120 responses

GRAFIKON 14 – PRIKAZ SLAGANJA ODNOSNO NESLAGANJA ISPITNIKA S TVRDNJOM „KLASIČNA GLAZBA SMANJUJE TJESKOBU, OPUŠTA I IZAZIVA OSJEĆAJ UGOĐE KOD DJECE“

Klasična glazba ima terapeutsku moć

120 responses

GRAFIKON 15 - PRIKAZ SLAGANJA ODNOSNO NESLAGANJA ISPITNIKA S TVRDNJOM „KLASIČNA GLAZBA IMA TERPEUTSKU MOĆ“

Provedenom anketom došla sam do sljedećeg zaključka :

Klasična glazba je u malom postotku zastupljena u radu odgojitelja. Iako je većina ispitanika visoko obrazovana, klasičnoj glazbi pristupa se s predrasudama, podcjenjujući njezinu moć tijekom raznih aktivnosti. Takva vrsta glazbe pruža neiscrpan izvor mogućnosti u osmišljavanju raznih glazbenih aktivnosti za djecu, a čak je i plodonosna kad je korištena samo kao zvučna pozadina. Najveći broj ispitanika klasičnu glazbu koristi kao metodu uspavlivanja djece.

Zaključak

Klasična glazba je oduvijek prisutna u životima ljudi, još od samih početaka civilizacije pa sve do danas. Osim što služi kao sredstvo zabave i opuštanja, ili kao svojevrsna terapija, klasična glazba je i sredstvo komunikacije, odnosno put kojim određena poruka stiže od pošiljatelja, glazbenog stvaratelja, do slušatelja ili publike općenito.. Brojna istraživanja posljednjih godina potvrdila su da glazbene aktivnosti (slušanje, pjevanje, sviranje, stvaralačko glazbeno izražavanje i doživljavanje) posredno i značajno utječu na sve aspekte razvoja tj. cjelovitu djetetovu ličnost.

Naročito je istaknuta vrijednost predškolskog razdoblja kao ključnog razdoblja u kojemu je moguće utjecati klasičnom glazbom na glazbeni, odnosno opći razvoj djeteta.

No pišući ovaj rad, proučavajući stručnu literaturu te provodeći anketu došla sam do saznanja da je pozitivan utjecaj klasične glazbe u ranoj i predškolskoj dobi od strane odgojitelja u Republici Hrvatskoj premalo iskorišten. Klasična glazba ima snagu i moć utjecaja na individualni razvoj pojedinca, njegovo ponašanje, odrastanje, ali uglavnom se koristi kao sredstvo povremenog opuštanja, svladavanja snažnih osjećaja, stimuliranja koncentracije i poticanja na likovno stvaralaštvo.

LITERATURA

Knjige:

1. Breitenfeld, D. (2008). *Kako pomoći djeci glazbom? paedomusicoterapia*. Zagreb: Udruga za promicanje različitosti, umjetničkog izražavanja, kreativnosti i edukacije djece i mladeži "Ruke".
2. Campbell, D. (2005). *Mozart efekt : primjena moći glazbe za iscjeljivanje tijela, jačanje uma i oslobađanje kreativnog duha*. Čakovec: Dvostruka Duga.
3. Gospodnetić, H. (2015). *Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima 1*. Zagreb: Mali profesor.
4. Habuš Rončević, S. (2010) Utjecaj glazbe na stvaralaštvo djece. *Glas i glazbeni instrument u odgoju i obrazovanju*. A. Didović, T. Vrandečić (ur.) (str. 116- 134). Zagreb: Tisak.
5. Levitin, D. (2016). *Mozak i muzika: znanost o jednoj ljudskoj opsesiji*. Zagreb: Vuković & Runjić.
6. Majsec Vrbanić, V. (2008). *Slušamo, pjevamo, plešemo, sviramo: poticanje glazbom: priručnik*. Zagreb: Udruga za promicanje različitosti, umjetničkog izražavanja, kreativnosti i edukacije djece i mladeži "Ruke"
7. Šmit, M.B. (2001). *Glazbom do govora*. Zagreb: Naklada Haid.
8. Grgurić, N. (1996.) *Vizualno- likovni odgoj i obrazovanje, metodički priručnik*. Zagreb: Educa

Mrežne stranice:

1. Hrvatska enciklopedija – leksikografski zavod Miroslav Krleža na adresi: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=31755> (7.10.2018.)

PRILOZI

SLIKE:

Slika 1	20
Slika 2	21
Slika 3	22
Slika 4	23
Slika 5	24
Slika 6	25
Slika 7	26
Slika 8	27
Slika 9	28

GRAFIKONI:

Grafikon 1 – prikaz ispitanika prema spolu	32
Grafikon 2 – prikaz ispitanika prema dobi.....	32
Grafikon 3 – prikaz ispitanika prema statusu obrazovanja	33
Grafikon 4 – prikaz ispitanika u odnosu na godine radnog staža	33
Grafikon 5 – odnos ispitanika iz urbanih i ruralnih sredina.....	34
Grafikon 6 – prikaz ispitanika u odnosu dobne skupine djece.....	34
Grafikon 7 – prikaz učestalosti slušanja klasične glazbe	35
Grafikon 8 – prikaz učestalosti korištenja klasične glazbe kao poticaja za likovno izražavanje.....	35
Grafikon 9 – prikaz učestalosti korištenja klasične glazbe kao poticaja za tjelesno vježbanje	36
Grafikon 10 – prikaz učestalosti korištenja klasične glazbe kao poticaja za igru scenskom lutkom.....	36
Grafikon 11 – prikaz učestalosti korištenja klasične glazbe za vrijeme popodnevnog odmora.....	37
Grafikon 12 – prikaz učestalosti najavljivanja zadatka slušanja klasične glazbe	37
Grafikon 13 – prikaz slaganja odnosno neslaganja ispitanika s tvrdnjom „klasična glazba pomaže u razvoju govora i komunikacijskih vještina kod djece“	38
Grafikon 14 – prikaz slaganja odnosno neslaganja ispitanika s tvrdnjom „klasična glazba smanjuje tjeskobu, opušta i izaziva osjećaj ugone kod djece“	38
Grafikon 15 - prikaz slaganja odnosno neslaganja ispitanika s tvrdnjom „klasična glazba ima terpeutsku moć“	39

Izjava o samostalnoj izradi rada

IZJAVA

kojom ja Dorotea Vidaković, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da sam ovaj diplomski rad sama napisala.

Dorotea Vidaković

U Zagrebu, srpanj 2019.